

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-20.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

О. Федера, д-ра К. Лиза, д-ра Як. Мерера, д-ра Бр. Покорного, д-ра Е. Шерцера і д-ра Зд. Станкевича. До дисциплінарного суду: д-ра Гольдберга зі Станіславова, д-ра Олександра Надргану, д-ра В. Носачовського, д-ра Ос. Пінського, д-ра Ігн. Шенбаха і д-ра Яна Перацького.

Декана і віцепекана та голову дисциплінарної Ради виберуть виборчі органи Ради на найближчих засіданнях.

Англійський кабінет увів у свого складі та-
кож: міністер закорд. справ і провідник уря-
ду у палаті лордів Льюїс Галіфакс (досі мініс-
тер військових справ), міністер військових справ
Дж. Купер (досі м. фінансів), міністер доміній

КАІРО. ПІАТ. Одержавши вістки про те, що студенти задумують насильно дістатися до будинку університету, мостові присілки й з ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

На день 16. ц. м. Повітовий Народний Комітет скликав Повітовий Нар. З'їзд, на який прибуло 14 делегатів з повіту. З'їзд відкрив голова П. Н. К. р. А. Золотий, вітаючи делегатів і послав окремим листом Зиновія Пеленського. Опісля голова здав доповідання з діяльності П. Н. К. та вказав на цю з'являючись політичної національної організації. З черги посол Зиновій Пеленський виголосив довгий реферат про сучасне положення українського народу та діяльність Української Парламентарної Репрезентації. Референт звернувся теж увагу на наше сучасне господарське положення села та вказав на домагання, які У. П. Р. поставила у зв'язку з цим положенням в хосен нашого села. Більш референтом вивязався дискусія, в якій у довгий промові д-р П. Поліщук підкреслив значення організації праці. Далше забирали голоси: д. Крушельницький І. зі Слобідки Стр., о. Натан Корнінський, о. Глинський П. та ін.

Велика пожежа в Черніляві.

Ще не відали улі Яворівщина по цьогоріч-
тому пожезі, як нове несчастья навістило її. Оце
в середу, 20. листопада ц. р. вполудне, велика по-
жежа знищила Черниляву, одно з найсвідоміших
місць яворіського повіту. Вогонь повстав у хаті
Івана Гуса недалеко читальняного дому. В хаті
Гуса зайнялися в комині саджа, іскри дістали-
ся на стріху, що зачала тліти. Саме того дня як і
відумчик, дув страшний вітер. Вія роздув во-
гонь на хаті І. Гуса. Люди кинулися на рятунок,
але даремно. Вітер видав горючими сніпками
з одного будинку на другий, з одного господар-
ства на друге. Повстала паніка, люди не знали,
що з кою мають рятувати: чи гасити горючі
будинки, чи забезпечувати сусідів, чи бігти на
свої господарства. А вогонь тимчасом лютував
смажено. Приїхали пожежні сторони з поблизь-
ких місцевостей, та їхня діяльність була обмеже-
на в наслідках до мінімуму з причини сильного
вітру. Остаточно вогонь узяв те, що хотів. Під
чорною зрілом ночі лишилося без даху сад го-
ловою 337 людей, у цьому 120 дітей, а там, де
по рідко стояли хати, стояли зі збіжжям, ставні
з худобою, де росли сади, — там чорна, вкрита
попілом земля з обгорілими й поваленими коми-
нами. Сторчать вони в темні нічче небо немов
руки людини, яка з розпущею просить у небо
рятунок.

Значально погоріло 61 господарств, у цьому 40 господарств до тла і 21 частково. Всіх будівель погорло 172, депо худоби, свиней і дробу. Вововів було тільки знайдено, що погоріли навіть річки, вилізли з іх і загинули величезні бичаки. Двоє людей є

Маленьким Мекдональд (доці мін. рольоні), мі-
ністер рольоні Томас (доці мін. домініа). Ра-
сей Мекдональд з'являється заступником пре-
мієра міністріє.

До П. Н. К. вибрані: о. дек. С. Мохнадський, д-р А. Запальний, д-р П. Палітчук, інж. В. Радловський, о. Платон Карпінський, Володимир Апостол, о. П. Гляський, Микола Олійник, Іван Крушельницький, Степан Стечишин і Гаврило П. Комітет уконститувався, вибираючи головою д-ра Запального А. і секретаря інж. Волод. Радловського.

По вирішенні організаційних справ прийато
отсі резолюції: 1) Повітовий Народній З'їзд одоб
рює теперішню тактику Української Парламен
тарної Репрезентації П. К. УНДО та висказує їм
своє повне довіря і признание. 2) Повітовий На
родній З'їзд вимагає УПР, щоб і далі не вела енер
гійно акцію в обороні і звинщеного господарсько
го краю нашого села.

Відспівання національного гімну З'їзд закінчує.

попечених дощів товчаво. Місце пожежі вкрито попелом. Навіть згарків не залишилось.

Хто знає, хто вигнадав село пізно в осени — де хати та стаїні пообтулювали загітот, повідоканами й по шпалах покладанні дров на зиму, а по стодолах паха й збіжжя — отой головний рухомий маєток селянина, той може увати собі, якщо страшної трагедії є для селянина поміж. В цьому випадку нещастя таке велике, що само село не дасть собі ради й тому в Яворові зав'язався з представників повітових установ Комітет в цілі допомоги погорільцям. Вже на другий день по пожежі віддано місцевому комітетові в Чернівцях харчів за 150 зол. Треба те підчеркнути, як надзвичайно позитивне явище, що сусідні села самостійно поспішили з негайною допомогою погорільцям і цілий день 21. листопада звозили до Чернівців паху для худоби і хліб та інші харчі для людей. Комітет у Яворові, в характері повітового, авернувся вже до поодиноких сіл у справі організованої збірки допомоги. При цьому мусимо пригадати всім яворівцям поза повітом, щоб теж поспішили з дітями. Конечно треба дати погорільцям, головню дітям, теплу одіж.

На закінченні не можемо поминути одного
важливого факту, а саме, що один з тутешніх мо-
лодихих адвокатів домагався, щоби при розділі
харчів, про які мова вище, був також хтось з по-
лю „канцелярії“. Кого і що заступає канцелярія
того п. мецера, та в якій цілі мав бути той
хтось з його „канцелярії“ — не відомо.

ВІД ВИСОТИ ОШАДНОСТЕЙ зложених в українських банках задежить наша економічна самовистарчалність і незалежність. Тому складайте свої ошадности в

ПОВОРІТ ГРЕЦЬКОГО КОРОЛЯ НА ПРЕСТИЛ

АТЕНИ, 24. 11. ПАТ. Кружляк „Гекли“ де
репливав сьогодні попри остр. Корфу, звідки
привітали його 21 гарматним стрільням. Круж-
ляк так близько підплив до острова, що айони
на побережжі маси населення могли бачити і
привітати короля. Король стояв на покладі
адміральським однострої, в оточенні престоло-
наслідника й адмірала Сакедлярію.

ПЕРЕД ПРИЗДОМ МАРШ. БАДОГЛО.

РИМ, 24. 11. ПАТ. Маршал де Вело застра на
де з Асмари де Массари, щоб приватити марша
ла Бадогно. З Массари марш. де Вело поїде ви
до Італії.

АВТОНОМНИЙ УРЯД ПІВН. КИТАЮ.

ТОКІО, 24. 11. ПАТ. Агенція Ренго повідомила з Пекіну, що генеральний адміністратор адміністративної області північного Китаю Іс Ю-кент створив автономний уряд цієї області. Уряд дістав назву: „Автономний адміністративний комітет східної частини Говей“.

ПЕКИН, 24. 11. ПАТ. Мистр Тунг-Чев, що а жити 16 км. на північний схід від Пекіну, м стати столицею свіжо створеного уряду півн. К таю, т. зв. Автономічного антикомуністично комітету. Творець того комітету адміністратив ний інспектор Лунг-Тунгу Ін Ю-Кенг, має застг проголосити декларацію, що визнаєть причин створення комітету, якого головною метою м бути боротьба з комунізмом.

АРЕШТУЮТЬ СЕЛЯН НА ЛИТВІ

КЕНІГСБЕРГ, 24. 11. ПАТ. „Кенігсберге Тагеблят“ повідомляє про дальші арештування селян у південній Литві. Арештування пересядають у зв'язку з негатаючим киданням серед селянства. Між арештованими є 3 жінки.

РОЗБИТКИ НА КАСПІЙСЬКОМУ МОРІ.

МОСКВА, 24. 11. ПАТ. Леди внерухомих багато рибальських кораблів на Каспійському Морі. Величезну криму, на якій є 54 рибалок несе на отверте море. Вислали літак, що встиг скинути їм харчі й забрати відтам 8-літню дівчинку.

АМЕРИКАНСКИ ДЕЛЕГАТИ НА МОРСЬКУ
КОНФЕРЕНЦИЮ.

ВАШИНГТОН, 24. 11. ПАТ. У зв'язку з по-
силенням вивозом базових до Італії, державний
секретар Гул сказав, що можливо, що базову по-
ставлять на список експортів, які можуть служи-
ти до виробу воєнних матеріалів.

ЗАБОРОНЯЮТЬ ВВОЗИТИ БАВОВНУ?

ВАШИНГТОН, 24. 11. ПАТ. Головні члени американської делегації на морській конференції в Лондоні, а саме: Норман Девіс, адмірал Остін і др. підсекретар Флінн відішлють до Баюпи 29. листопада. Технічні дорадники відішлють 3. грудня ц. р.

ЛІТАК У ВОГНІ.

ЛБОНДОН, 24. 11. ПАТ. Райтерова агенція повідомляє з Пенангу, що один із туземців у Сегулі на кордоні Сіаму бачив як у горах спалахнув літак, вклав у вогні. Там переводуть пошукування. Над тими околицями повинен був пролітати пропавший летун Кінгсфорд Сміт.

Спорт.

МИСТЕЦТВА ЛЮДИ.

КРАКІВ. Виста — Гарбарин 1:1 (0:1).
КАТОВИЦІ. Шальск — Варшавана 2:0 (2:0).
ЛВІВ. Погода — Чортів 7:1 (5:1). Тов. змагання.

Поляки і їх шкільництво в чеській державі.

З приводу відомої кампанії польської преси.

Велика частина польської преси останніми часами веде нагілку проти чехів за їх політику супроти польської меншини в Чехословаччині.

Як уже писало „Діло“, причини загострення відносин між двома сусідньо-східноєвропейськими державами треба радше шукати в плані закордонної політики обох держав, ніж в об'єктивному положенні польської меншини в державі чехів. Не маючи наміру аналізувати саме цей польський чеський спір, хочемо для інформації читачів подати деякі факти, що ілюструють дотеперішнє положення поляків у чеській державі. Коли познайомитися з цими фактами, то мимовільно насувається порівняння з нашим положенням та само собою зроджуються відповідні висновки.

Поляків, громадян чеської держави, є всього 81.737 (спис з 1930 р.), що дає 0,57 відсотків загального числа мешканців держави. Поляки у більшому зкупченні мешкають на тешинському Шлезьку у двох повітах: фриштацьким у числі 34.545 осіб, де вони творять четверту частину людності, та в чесько-пешинському у числі 41.685, що дає 51 відсотків усього населення цього повіту. Треба сказати, що весь чеський Шлезьк, а навіть і та його частина, що увійшла в склад Польщі, історично належали до земель чеської корони. Оскількиж все такі поляки навіть і тепер творять більшість населення в пешинському повіті, то сталося це тому, що Шлезьк був тереном сильної колонізації поляків з Галичини від другої половини минулого століття. Ось як виглядає зріст населення на чеському Шлезьку в минулому:

Роки:	чехів:	поляків:	німців:
1880	124.175	74.720	241.021
1890	164.383	94.982	255.814
1900	182.446	132.411	265.990
1910	217.429	143.337	289.550

Після розвалу Австрії відносини сильно змінилися, а саме було в рр.:

Роки:	чехів:	поляків:	німців:
1921	299.549	70.137	252.575
1930	374.498	77.917	255.872

Як бачимо, найбільші зміни зайшли на відтинку польським. Тут треба зазначити, що польські джерела і тепер нараховують поляків у Чехословаччині 153.191 осіб. Звідси ця різниця? Поминаючи те, що польські джерела говорять про всіх поляків, у тому і про тих, що не мають права чеського громадянства, та що в це число вони враховують і 15 відсотків натурального приросту, — головна причина розбіжності є в тому, до якої народності слід зарахувати тих, що спочатку найрадше називали себе „шльонзаками“. На мовному польсько-чеському пограниччі були такі, що не могли означити своєї національної приналежності. Поляки всіх таких вважають за поляків. Натомість чехи при обох дотеперішніх переписах людності вимагали, щоб ці „шльонзаци“ всеж таки рівночасно самі вписалися до будь-якої групи з трьох народів, що заселяють Шлезьк.

Цікавий був вислід такої анкети при переписі в обох разях. При першому переписі в 1921 році з 47.314 „шльонзаків“ записалось додатково до народності: чеської 24.072, польської 21.607, німецької 1.408. При другому переписі в 1930 р. число „шльонзаків“ з 47.314 зменшилось до 24.199, себто на половину. З них записало себе до народності: чеської 8.211, чесько-словацької 10.106, польської 2.150, німецької 191. Позатим 4.036 осіб уперто назвали себе тільки „шльонзаками“, в 1921 р. таких упертих було 227. Дуже цікаво, що всіх тих 4.036 осіб, що ніяк не хотіли самі визначити своєї національності, Статистичний Уряд зарахував до поляків з огляду на те, що вони мешкали у тих громадах, де говорять переважно по польськи. А щодо другої групи — тих, що назвали себе чехо-словаками, то переведено додаткові розсліди, у висліді чого 5.620 осіб записалось до чеської народності, а 4.486 — до польської.

А тепер — паралеля з нами. Пригляньмося переписам людності на Поліссі. Як відомо, Полісся в деякій частині є пограниччям українсько-білоруським і тому природно, що можуть бути особи, що не вмілиб означити своєї народності. Але коли все Полісся, сотки тисяч населення, зараховані до „тутейших“, і то навіть такі, що перепитані вважали себе поляками, українцями

чи білорусинами, — тоді вартість такої статистики просто ніяка. Порівняйте, як виглядає національний поділ людності Полісся в переписі з 1921 і 1931 рр.

Повіт Бересте				
Роки:	поляки:	укр.:	білор.:	тутейші
1921	36.384	2.744	54.717	345
1931	29.232	17.533	15.681	92926
Дрогичин				
1921	9.188	3.693	18.426	25.407
1931	6.844	1.493	—	80.156
Камінь-Коширський				
1921	6.101	41.522	6	9.183
1931	6.692	8.271	1.136	74.313
Кобринь				
1921	39.775	2.224	17.033	242
1931	7.781	21.702	4.755	62.028
Косів				
1921	8.347	7	36.143	—
1931	6.716	—	13.932	52.774
Луїнінець і Столин				
1921	35.737	1.710	127.349	60
1931	30.203	2.606	6.146	154.789
Пінськ				
1921	25.505	343	90.870	1.707
1931	19.467	—	5.078	117.933
Пружани				
1921	28.448	112	30.107	—
1931	13.056	—	22.701	54.507

Очевидно — ніхто не зрозуміє змін, що малиб настати в національному обличчі Полісся, згідно з обома польськими переписами людності.

Але вернемось до Чехословаччини. Коли розглядати зміни національного обличчя чеського Шлезьку, то виринає думка, чи ці зміни не є вислідом політики денационалізації через школу. Тому цікаво буде ознайомитись зі станом польського шкільництва на цій території.

Для порівняння візьмемо три дати: 1914 р. — перед світовою війною; 1921 р., що є першим роком після вирішення спору про державну приналежність тої території та 1934 рк.

1914 р. було польських шкіл народніх 90 і 10 мішаних, виділових 2; 1921 р. — 87 народніх і 6 виділових; 1934 р. — 91 народніх і 11 виділових. Найхарактерніші є дві останні цифри, що стверджують розвиток польського шкільництва. Але чи вистарчає це число шкіл для задоволення потреб польського населення? Відповідь буде таке зіставлення: Перед світовою війною одна польська школа припадала на 1.696 осіб польської людності, а тепер — на 778 поляків, чеських громадян. Навіть коли взяти під увагу число всіх поляків, як громадян чеської держави, так і польської, то й тоді одна школа припадає

на 1.067 поляків, себто так, як і в самій Польщі, де одна школа припадає на 1018 поляків.

Ще виштовхує цифра, що зі загального числа 13.790 польської дітвори в 1933 р. 12.759 дітей училося у польських школах, що дає 92,5 відсотків. А треба пам'ятати, що частина польської дітвори розпорошена по всій чеській державі і цілком природно, мусить учитись у чужій школі.

Правда, не всі польські школи є державними. У 1934 р. 79 народніх шкіл було державних та 11 приватних; з виділових — 5 державних і 7 приватних. Цікаво, що держава субвенціонує це приватне польське шкільництво в двоякий спосіб, даючи безпосередньо „Польській Материнській Школьній“ щорічні заповоги у висоті 40—50.000 чк. та даючи платні відпустки полякам, учителям державних шкіл з тим, щоб вони вчили в приватних польських школах. На це в 1933 р. видано 189.468 чк.

Для повноти образу слід зазначити, що в категорії фахової освіти поляки мають на Шлезьку 1 школу домового господарства, 7 народніх шкіл сільського господарства й 1 такуж школу, вище організовану, 13 ремісничих шкіл, 1 жіночо-фахову й 1 8-місячний торговельний курс. І це, подумати, на 77.917 душ населення, менше, ніж на один наш повіт!

Щодо середнього шкільництва, то поляки мають одну гімназію в Орловій, що до 1933 р. була приватна, субвенціонована урядом, а від цього року поступово перетворюється на державну.

Підготовка учителів поляків відбувається у паралельних класах при чеській учительській семінарії в Остраві.

Вкінці треба згадати, що в 1933 р. поляки мали на Шлезьку 67 передшкільних станиць, у цьому числі 13 державних. Одна така станиця припадає на 1.219 мешканців-поляків, тоді, як у самій Польщі на 13.984 осіб.

Так представляється сам стан шкільно-виховних установ. Ще більшою для нас новиною є те, що у всіх цих школах польському дітвору вчать учителя-поляки. З числа 351 учителів у тих школах, лише 4 було неполяків (німців). Шкільна адміністрація — таксамо в руках самих поляків. Словом, начеб повна шкільна автономія на просторі одного нашого повіту.

На закінчення ще кілька цифр, що були би відповіддю на таке питання: А може шкільництво інших народностей ще сильніше та краще розвивається, так, що порівнюючи себе з іншими, поляки в Чехословаччині всеж таки можуть уважати себе покривдженими? І ось довідуємося, що участь поляків у загальному числі всіх шкіл у чехословацькій державі можна означити в 1931 р. цифрою 0,78 відс., тоді, як поляки в загальному числі людності творять тільки 0,57 відс.

Ми навітіли тут коротко шкільну політику чеської держави супроти польської меншости, бо ця діяльність найкраще виявляє загальні тенденції цілого політично меншостевого курсу кожної держави.

З життя Української Автокефальної Православної Церкви в Америці.

Автокефальна Українська Православна Церква в Америці, що стоїть під проводом архієпископа Івана Теодоровича, як відомо, старалась увійти в канонічний зв'язок з цілою Православною Церквою, щоб зліквідувати спори про її канонічність. Між іншим був замір дістати для Автокефальної Української Православної Церкви у Канаді єпископа, що його би висвятив варшавський митрополит Діонісій. З тією метою свящ. Мавський з тої церкви в Канаді почав переговори з Варшавою за посередництвом проф. д-ра І. Огієнка. Як подає орган Автокефальної Української Церкви в Канаді „Рідна Церква“, проф. д-р І. Огієнко відписав свящ. Мавському, що митрополит Діонісій згоджується висвятити в єпископи кандидата українця, при чому цей кандидат є справжнім українським патріотом, а вищою освітою, добрим промовцем та ще кращим організатором; він тепер протопрей (канонік) та від 1920 р. адвекат „Українська Нива“ адвектується, що той кандидат, про якого пише проф.

Огієнко, це о. Вадим Руденко, колишній міністр УНР, що недавно прийняв чернечий постриг з іменем Палладія, дійсно видатний український патріот.

Тепер справа висвячення для Канади українського єпископа у Варшаві прийняла інший оборот, бо в міжчасі, як велись переговори, архієп. Іван Теодорович піддався під юрисдикцію патріарха. Це в свою чергу викликало „розкол“ у тій Церкві, бо частина духовенства й вірних хоче й надалі аберегти повну незалежність своєї Церкви.

Цікаво, що свящ. Мавський за своє посередництво при переговорах з Варшавою отримуватиме від Собору Української Автокефальної Церкви в Саскачевані і треба було інтервенції самого архієпископа Теодоровича, щоб Собор прийняв до відома каяття свящ. Мавського.

Як бачимо, гарну опінію має митрополит Діонісій і його церковна політика серед православних українців в Америці.

Нині в понеділок у Миських Театрах:
у ВЕЛИКИМ ТЕАТРАХ в год. 8-мія у величавій обсаді і плястинній оправі повна гумору
і розмаху комедія „Ревізор“ Гоголя.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

Докінчення суботньої розправи.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ ОБВ. МИГАЛЯ

Після того, як підс. Мигаль висловив свою думку про діяльність при транспортуванні, він заявив, що ту роботу перервало його арештування 12 серпня 1933 р. У в'язниці він сидів рідко. Коли вийшов, негайно зустрівся з Бандерою, якого просив, щоб в огляду на те, що сподівається другої судової розправи, дав йому на деякий час організаційну відпустку. В липні або серпні 1933 підс. Мигаль знову зустрівся з Бандерою, що просив його зайнятися розвідкою і точно устійнити спосіб життя соціалістичного консула у Львові. На це пропозицію підсудний згодився і дістав допомогі Косівну, що стояла тоді на чолі жіночої розвідки. Мигаль подробицею описує, в який спосіб інвентаризував соціалістичного консула та до яких дійшов висновків.

Після замаху в консуляті підс. Мигаль не виходив деякий час на місто, бо тоді перевозили арештування. Обговорюючи подробиці інвентаризації консуляту, підсудний заявляє, що не хоче говорити про людей, які були йому підвладні в розвідці та не заради їх називати. Про Зарицьку і Свеніцьку говорив у слідстві тільки тоді, коли довідався, що вони вже виявлені.

ПЛАН ЗАМАХУ НА ПРОФ. А. КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО ТА КОМ. КОССОБУДЗЬКОГО.

Пізніше підсудний говорить, що Підгайний передав йому приказ Бандери перевести розвідку щодо способу життя проф. Антона Крушельницького. Водночас дістав приказ обсервувати комісара в'язничної сторожі Коссобудзького. Ця розвідка була дуже утруднена, бо розвідники не знали навіть, як Коссобудзький виглядає. Пізніше ствердили, що він дуже часто буває в кінках. Підс. довідався, що замах виконують у той спосіб, що під крісло в кімні підложать бомбу, при тім Підгайний запевнив підсудного, що бомба не зробить кривди отруєнням, бо вибухає вгору, не на боки. Підс. казав, що старався приказ виконати якнайкраще. На гр. жет. Великдень Підгайний дав Мигалю бомбу у формі книжки і чоловіка, що мав її підложити. Підс. не знає, хто був той чоловік і свідки Підгайний дістав бомбу. Взагалі — говорить підсудний — я мав дві бомби: одну для Коссобудзького, другу газову для соціалістичного консула. Під час Свят Коссобудзького не можна було піде в кімні зустрітись, другого дня Свят чоловік, що мав підложити бомбу, відіхав. Тоді замах хотів виконати Косівна, та підсудний без дозволу Бандери на це не хотів згодитись. Коли Підгайний вернувся зі Свят, підс. повідомив його, що замах не виконано, бо не було змоги. Тоді Підгайний сказав: „Зде, Бандера буде лютий“. На Коссобудзького приготували замах іще на кількох перегонах, та він теж не повівся. 14. червня 1934 арештували Бандеру і Підгайного. Відтоді цим замахом займався підс. сам. Вже тоді мав близький контакт з Качмарським. Розпорядж. це Роман Шухевич, що був їх зверхником, значить: займав становище Підгайного. На приказ Шухевича підс. мав займатися розвідкою щодо Коссобудзького, Качмарський бравши справи. По правді ці функції виконував Мигаль, бо Качмарський працював у фабриці. Тут підсудний заявляє: „Моя вина була більша, на всякий випадок я був моральним помічником“. Тимчасом арештували Шухевича і підс. назвав зв'язок з Іваном Малицю, що до цього йому в найкоротшому часі перевести зв'язок. І тоді підс. вперше не хотів допустити до замаху, бо не хотів, щоб через цей замах викрити вбивника мін. Перацького Грися Мацейка, що був в тієї самої трійки, яка мала виконати замах на Коссобудзького.

Потім підс. Мигаль говорить, що справу замаху на Коссобудзького йому відібрали. Малиця сказав йому, що справа не є актуальною, не потрібна теж Машак, що прийшов з ним обговорити справу виступу підсудного з ОУН. Бо підс. був ображений і хотів виступити. На запит предсідника, кому передав бомби, Мигаль говорить, що мабуть віддав Підгайному.

Підгайний приказав перевести розвідку у зв'язку з замахом на дружарню, де дружувалися „Радя“. Розвідку перевів між ін. при допомозі Зарицької. Хто заміс петарду, не знає.

МИГАЛЬ ОСУДЖУЄ ВЕРХІВКУ О.У.Н.
Зачиняючи зізнавати у справі вбивства Качмарського і дир. Бабія, підс. Мигаль заявляє,

що про ці замаху говорив так, як вони представлялись, і не буде боронити себе, але теж не буде морально боронити тих, що замишлювали. В одній із цих справ, казав він, я є посереднім спричинником, у другій моральним, посереднім. Я не зробив з Бачинського конфідента, як це дехто хотів представити. Коли я що говорив у слідстві чи на поліції, як і тепер у суді, то кожне своє слово я підписував власним іменем і назвищем і маю відвагу те саме повторити. Я не вмів говорити, як сказав Підгайний: „Ще зробив Мигаль“, або „Ще говорив Мигаль“, а пізніше сам Підгайний не мав відваги цього підписати. І нині кажу, що не маю жалю до інж. Підгайного. Але коли ми в організації вміли вимагати від маляних людей, від ремісників та ін., дисципліни, коли ми вміли говорити їм: „Дайте і стріляйте, а пізніше втройтесь стрілиною, чи якою іншою отруєю або стріляйтеся!“, то пізніше, коли нам самим прийшлося перейти ці проби, люди з академічним вишколом уміли „сипати“, але так, щоб під своїми зізнаннями не підписалися. Тепер маю повні докази на це і тому я вважаю за вказане сказати все на розправі, бо коли так діється в організації, то така організація не може існувати. Зазначую, що стріляючи до Бачинського, я вірив, що він конфідент. Але коли я дав приказ убити дир. Бабія, то я не знав, що це колишній український старшина. Я змушений в його вбивстві, бо я приказав його вбити. Але сам його я не вбив. Я був організаційним техніком. Морально винуваті ті, що так заряджують організацією.

СПРАВА ВБИВСТВА БАЧИНСЬКОГО.

На запит предсідника відповідає, що Бандера припоручив йому перевести розвідку щодо Бачинського, якого назвав конфідентом. Бандера сказав, що з ним треба якнайкорше скінчитися. Підгайний сказав, що після вбивства Бачинського треба його трупа покласти на більшій кількості вибухового матеріалу та запалити, щоб його розірвало на кусні.

Коли штилетовий замах на Бач. не вдався і коли Бачинський вийшов зі шпиталю, він говорив підсудному, що підозрює двох своїх товаришів, з якими але жив. Підс. каже, що до другого замаху на Бачинського призначено Королішина, Малайку і якогось „Залізняка“. Мигаль відкинувся, що приказ убити Бачинського дав Підгайний і Бандера, як знав у слідстві. Тут, каже, не було приказу ані навіть намови. Підгайний раз мені сказав, що „мусимо змах виконати власними силами“. Кілька днів пізніше Підгайний признався, що Бандера настоював на виконанні замаху та заявив, що сам стрілятиме до Бачинського, щоб тільки підсудний привів його на відповідне місце. Підсудний порозумівся в цій справі зі Свеніцьким. Підгайний дав йому два револьвери. Підс. підступно залягнув Бачинського до ресторану; коли з нього вийшли, Мигаль отримав до нього кілька разів та вбив його на місці. Пізніше передав револьвери Косівні і аложив звіт Підгайному.

Про підготовку до вбивства воев. Юзефського підсудний нічого не знає, бо його діяльність обмежувалась тільки до Львова. Чув тільки від Підгайного, що на Волині мають „убити грубу рибку“.

ВБИВСТВО ДИР. ІВ. БАБІЯ

Далі Мигаль пояснює, що після арештування Бандери і Підгайного назвав організаційний зв'язок з Іваном Малицю і він приказав йому перевести замах на дир. Бабія. Підсудний мав приготувати і виконати замах. Потім оповідає про плановане побиття пос. Матчака, що в „Громадському Голосі“ виступив проти ОУН.

Далі оповідає подробицею про підготовку до замаху на дир. Бабія та додає, що бачив сам, як дир. Бабія помазав уткати ученикові Гірному, що розкинувся доточки в Преображенській церкві. Замах мав виконати Пар і ще якийсь чоловік. Підсудний приказав Пареві вбити Бабія навіть, якщо його, Мигаль, арештували. Пар не виконав точно приказу, бо в організації був нелад і після вбивства не втік виказавою дорогою, тому під час погоні мусів сам застрілитись.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА МІН. ПЕРАЦЬКОГО.

Після перерви Мигаль зізнає, що про вбивство мін. Перацького не знав нічого. Довідався про це з надзвичайного видання. Показав цей надзвичайний додаток Шухевичеві, який сказав: „Це на-

ша найліпша робота“ і припоручив повідомити Малицю. Коли раз стрінувся з Качмарським, той йому сказав, що з Варшави приїхав чоловік і шукає зв'язку та що цей чоловік є вбивником мін. Перацького. Пізніше треба було грошей для цього чоловіка. Тоді Качмарський позичив собі нібито в УНДО (у кого) 20 зол. і за ці гроші винайняв для Мацейка мешкання. З Мацейком підс. стрінувся за містом і тоді сказав до нього: „Тратулюю“. Качмарський передав тоді Мацейкові револьвер, щоб він мав у потребі чим боронитись.

Про устрій ОУН підс. нічого не знає. Чи Бандера був керівним провідником, теж не знає. Знає, що Підгайний і Бандера були від нього в гієрархії вищі. Якщо були непорозуміння з Підгайним, вирішував їх Бандера. Лебедя знав з Акад. Дому, про Гнатківську чув, що її треба втягнути до організації. Зарицька не була членом ОУН, тільки кандидаткою і працювала в розвідці з Косівною. Підс. опитувався Зарицькою, бо вона говорила, що батько бере її за але, що займається політикою. Я це розумів, говорив Мигаль, бо сам від 4 років не стикаюсь з родиною, яка бере мене за але, що займаюсь політикою.

Ані Зарицька, ані Свеніцька, ані Сеньків не були членами ОУН.

ПІДМОГА, ОБІТНИЦЯ, ЗБРОЯ.

У дальшому ході розправи допитують оба, Мигаль, який майже подробицею оповідає про історію своєї участі у радах ОУН.

У зв'язку із плянами грабінницьких нападів заявляє, що мусить висловити багато річей. У червні 1933 р. з нужди мав намір виїхати із Львова до кривників у Сокалі і прохав Бандеру звільнити його з обов'язків члена організації. Тоді Бандера насильно накинув йому те, що він брати не бачив, місячно підмоги від організації тому, що вона його потребує. У справі плянованих замахів зазначає, що Підгайний казав йому стежити за висилинним електричним і за скафандром полку. Підгайний пропонував теж напасти на урядовця Польського Банку, що розносив банкові гроші.

Після цього ставить обвинуваченому запит прок. Рудницький. З відповіді обвинуваченого виходить, що був він провідником розвідки. Відомості, зброя розвідкою, постійно передавав Підгайному. Далі ставить запит прок. Желенський, чи в організації існувала обов'язкова присяга. Обв. відповідає, що сам складав обітницю в 1931 р., так само Косівна, зате обв. Зарицька напевне обітницю не складала.

Далі стверджує, що Підгайний розпоряджався боевим фондом. Казав йому колись Підгайний, що має на організаційні цілі тільки 500 зол., а має великі видатки. Посвідок за підмоги, які давали йому, не виставляв 65 зол. діставав тільки 5 місяців. Не знає, чи Підгайний мусів здавати Бандері звіт із своїх видатків. Далі каже, що мав для організації купувати хемікалі. Звідки йшли закупки, не знає. Оповіді далі широко ще раз про транспорту літератури, яку приносив із Кракова для організації Опільський. Зверхником обвинуваченого був Бандера, колиж Бандеру арештували — Малиця.

ГІСТЬ ІЗ ВАРШАВИ.

Підгайний мав доступ до львівського складу організаційної зброї; адреси цього складу обв. не знає. Учасники виправ на Коссобудзького носили постійно револьвери. Колись був у друкарні, де працював Підгайний, який доручив йому піти до Акад. Дому до Бандери і сказати, що особа, про яку йде справа, вважається Малицю. Коли повторив не доручення Бандері, тоді той дуже ставився.

Після перерви оба, Мигаль у відповідь на запит прок. Желенського стверджує, що чув від Качмарського про гостя з Варшави, що приїхав покласти до Львова і револьвер кинув десь до кривників чи води. Про інші подробиці у справі вбивства мін. Перацького не чув, як теж не чув про бомбу.

На запит, як Мацейко арештував на побаченні обвинуваченого, відповідає, що не приїждув особі. Оба пояснює, що після арештування Малиця 10. серпня і після смерті Косівної 12. серпня не можна було відшукати складу із зброєю. До закінчення були тільки два револьвери, які мав Мигаль. Щоб убити дир. Бабія, взяли револьвера, який забрали від Косівної; крім цього була револьвер від Качмарського.

Далі ставить обвинуваченому запити обв. ронці. На запит обв. Гордового обв. соначе дату, коли вступив до ОУН, на січень 1931. р. Не знає, коли вступив до ОУН, на січень 1931. р. Не знає, коли вступив до ОУН, на січень 1931. р. Не знає, коли вступив до ОУН, на січень 1931. р.

